

آسیب‌شناسی مقالات دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی؛ با تأکید بر اطلاعات صفحه اول مقالات (۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸) ♦

رضا محمدی^۱
علی زارعی^۲
مصطفی رستمی^۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با آسیب‌شناسی دقیق و موشکافانه مقالات فصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی، نخست به این پرسش پاسخ داد که مقالات منتشرشده در این فصلنامه چه نقاط ضعفی دارند و دوم اینکه، این مقالات تا چه میزان توانسته‌اند منویات و سیاستهای نشریه را تأمین کنند. **روش‌شناسی:** این پژوهش با استفاده از روش پژوهش ترکیبی تدوین و در این شیوه با استفاده از روش تحلیل کمی و کیفی به تبیین داده‌ها اقدام شد. **یافته‌ها:** در بخش آسیب‌شناسی عناوین، از بین ۸۶ عنوان مقاله منتشرشده بین سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، ۴۶۵ درصد مقالات دارای تشابه عنوانی، ۸۱۳ درصد مقالات دارای آسیب طولانی بودن، ۴۶۵ درصد دارای نامفهومی عنوان بودند و ۱۰۱ درصد مقالات با سیاستها و اهداف نشریه همخوانی نداشتند. در بخش چکیده، ۱۲۷۹ درصد چکیده‌ها در بیان هدف، ۱۱۶ درصد در بیان روش، ۹۳۰ درصد در بیان یافته‌ها، ۱۰۴۶ درصد در بیان نتیجه‌گیری و ۹۳۰ درصد در تعداد کلمات، ضعف و نقص داشتند. همچنین از ۳۷۶ کلیدواژه، ۷۰ مورد معادل ۱۸۶۱ درصد، دارای آسیب بود. **نتیجه‌گیری:** صرف نظر از آسیبهای و ضعفهای کمی که در مقالات منتشرشده در دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی وجود داشت، مقالات بررسی شده توانستند انتظارات نشریه را برآورده سازند.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، مقالات علمی پژوهشی، فصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی.

♦ تاریخ دریافت: ۰۰/۰۳/۰۲؛ تصویب نهایی: ۰۰/۰۸/۲۱

۱. دانشجوی دکتری تاریخ انقلاب اسلامی، دانشگاه بوعلی سینا (نویسنده مسئول). نشانی: همدان؛ چهارباغ شهید مصطفی

احمدی روشن، دانشگاه بوعلی سینا. نمابر: ۰۸۱۱۳۸۳۸۱۶۰۱ / Email: reza.muhammadi90@gmail.com

۲. دانش‌آموخته دکتری تاریخ، پژوهشکده امام خمینی(س) و انقلاب اسلامی، تهران، ایران؛ مدرس گروه معارف اسلامی

دانشگاه علامه طباطبائی. Email: Ali.zareei@chmail.ir

۳. استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه بوعلی سینا.

الف) مقدمه

رشد نشریات علمی- پژوهشی و مقالات منتشره در فصلنامه‌ها می‌تواند نشانه خوبی از رشد علم و چرخش دانش باشد؛ اما برخی از مقالات پژوهشی تأثیر اندکی در بسط و گسترش حوزه نظری خود دارند. این در حالی است که به نظر می‌رسد این مقالات همه ویژگی‌ها و شرایط مقالات علمی- پژوهشی را به لحاظ شکلی دارند و از صافی‌های علمی گذشته‌اند؛ اما فاقد اهداف علمی می‌باشند (اسلامی اردکانی، ۱۳۹۲: ۹۲). از همین رو، ضروری است که هر یک از مراکز علمی دارای فصلنامه و همچنین هیئتهای تحریریه نشریات، پس از گذشت چند دوره از انتشار نشریه، به بررسی دقیق و موشکافانه مقالات منتشر شده و بررسی نسبت آنها با سیاستهای مدنظر نشریه بپردازند.

آن‌طور که در معرفی دوفصلنامه مطالعات مدیریت در دانشگاه اسلامی بیان شده است، این نشریه با توجه به اهداف اساسی خود؛ یعنی تولید دانش مبتنی بر آموزه‌های اسلام، اهداف ذیل را دنبال می‌کند:

۱. مطالعه و تحقیق در نظام مدیریتی دانشگاهها و مراکز علمی و ارائه راهکارهای تقویت ارزشهای اسلامی و انقلابی در محیط دانشگاهی؛
۲. تبیین مفاهیم و اصول مدیریت در اسلام و نقش دانشگاه اسلامی به منظور اصلاح نظام مدیریتی و بهبود کارآمدی آنها؛
۳. تبیین راهکارهای تولید و نشر دانش مدیریت بر اساس آموزه‌های اسلام و نقش دانشگاه اسلامی در راستای توسعه آن؛
۴. آسیب‌شناسی محیط‌های دانشگاهی از جهات مختلف و ارائه راهکارهای تقویت ارزشهای اسلامی در این محیط و توسعه مدیریت اسلامی در دانشگاه؛
۵. تبیین و تقویت معنویت و هوش معنوی در محیط دانشگاه و در بین دانشجویان مبتنی بر آموزه‌های اسلامی؛
۶. بررسی نقشه جامع علمی کشور و بیان نقاط قوت و ضعف و ارائه راهکارها و پیشنهاد مبتنی بر تحقیقات علمی در جهت اصلاح آن؛
۷. تعریف شاخصهای نظارت و ارزیابی نظام علمی کشور در عرصه‌های برنامه‌ریزی، سازماندهی و بسیج منابع انسانی و حفظ و توسعه دانشوران در جامعه اسلامی؛
۸. تبیین مفهوم شایستگی مدیران مبتنی بر آموزه‌های اسلام و ارائه راهکارها به منظور توسعه آن در سازمانهای اجرایی کشور و افزایش کارآمدی مدیران در جامعه اسلامی؛
۹. بررسی نیازهای جامعه و تحولات در عرصه علوم و ارائه راهکارها به منظور اصلاح نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی بر اساس مبانی اسلامی؛
۱۰. بررسی نظامهای آموزشی، پژوهشی و تربیتی در مراکز مربوط و ارائه راهکار به منظور توسعه همه‌جانبه و نظام‌دار آنها؛
۱۱. ارائه راهکارهای تقویت روحیه تحقیق و تتبع، تفکر منتقدانه و ارائه الگوهای جدید به منظور تحول و اصلاح روشهای تدریس و پژوهش؛

۱۲. تبیین و تعریف رابطه بین استاد و دانشجو، ویژگی‌ها و الگوهای مطلوب رفتاری در محیط دانشگاهی بر اساس آموزه‌های اسلام.

اکنون پس گذشت ۹ دوره از انتشار این فصلنامه، ضروری به نظر می‌رسد تا مقالات منتشر شده در این نشریه، بار دیگر با نگاهی جامع، سنجش و ارزیابی شوند تا ضمن بررسی مطابقت موضوعات آن با سیاستهای کلی نشریه، برآوردی کلی و آسیب‌شناسانه از آن انجام شود. این امر می‌تواند به هیئت تحریریه و نویسندگان مقالات کمک کند تا برای رفع کاستی‌ها و ارتقای سطح پژوهشی فصلنامه بکوشند. از همین رو، پژوهش حاضر تلاش دارد تا با بررسی مقالات منتشر شده در «دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی» به بررسی نقاط ضعف مقالات و مطابقت آنها با سیاستهای کلی نشریه بپردازد.

با توجه به اینکه آسیب‌شناسی تمام ابعاد مقالات و همچنین شماره‌های نشریه در یک مقاله نمی‌گنجد، لذا در این نوشتار صرفاً به اطلاعات مندرج در صفحه اول مقالات، شامل عنوان، نویسندگان، چکیده و واژگان کلیدی مقالات منتشر شده در سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ خواهیم پرداخت که شامل ۸۶ عنوان مقاله است. انتخاب صفحه اول مقالات نیز از آن روست که در این صفحه، شمایی کلی از کلیه داده‌های مقاله ارائه شده است.

در خصوص پیشینه پژوهش باید گفت که تا کنون پژوهشی با موضوع آسیب‌شناسی مقالات دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی انجام نشده است. اما مقالاتی با این موضوع در خصوص نشریات دیگر انجام شده که به لحاظ روشی به مقاله حاضر کمک کرده است؛ از جمله: مقاله «آسیب‌شناسی موضوعات فصلنامه‌های مرتبط با انقلاب اسلامی ایران» از محمدی و هراتی (۱۳۹۸)؛ مقاله ایمان‌پور و ناظری (۱۳۹۵) که به شرح مبسوطی از ادبیات پژوهش «عنوان‌گزینی» اشاره کرده و صرفاً به آسیب‌شناسی عنوان‌گزینی در پژوهشهای دانشگاهی پرداخته است. مقاله «بررسی توصیفی عناوین پایان‌نامه‌های رشته علوم سیاسی و روابط بین‌الملل (دانشگاههای دولتی شهر تهران)» از مقصودی (۱۳۸۵)؛ مقاله «نقدی بر انتخاب موضوع و عنوان در مجلات علمی - پژوهشی زبان و ادبیات عربی» از عسکری (۱۳۸۹) و مقاله «آسیب‌شناسی مقالات پژوهشی؛ بررسی موردی مقالات علوم سیاسی» از رحمانی‌زاده دهکردی و پاکزاد (۱۳۹۴). «آسیب‌شناسی پژوهشهای انجام‌شده در زمینه مدیریت اسلامی با رویکرد فراترکیب سهرابی و همکاران (۱۳۹۰) با هدف شناخت وضع موجود پژوهشهای گذشته و با استفاده از روش کیفی فراترکیب صورت گرفته است. نتایج پژوهش آنان بیانگر این است که ۲۸ آسیب‌شناسایی شده در شش عامل اصلی ساختاری، سیاستگذاری، روش‌شناختی، فرهنگی، انسانی و انگیزشی، قابل طبقه‌بندی‌اند.

ب) روش پژوهش

روش پژوهش در مقاله حاضر به شیوه ترکیبی است. رویکرد ترکیبی یا پژوهشهای چند وجهی/چند روشی، کمی و کیفی، آمیخته، به هم‌تیده، نوعی از پژوهش است که در آن، محقق یا محققان با به کارگیری مجموعه‌ای از

روشهای کمی و کیفی که اساس آنها پارادایم‌های گوناگون است، بررسی موقعیت نامعین را میسر و فرایند آن را تسهیل می‌کنند (بازرگان، ۱۳۹۵: ۱۵۶). به عبارت دیگر؛ تحقیق با روشهای ترکیبی، متأخرترین جهت‌گیری روش‌شناختی در علوم اجتماعی رفتاری معاصر است که به دنبال دوره‌ای نسبتاً طولانی از مناقشه‌های بین دو رویکرد پارادایمی کمی گرا و کیفی گرا ظهور پیدا کرده است. این نوع تحقیق که از نظر فلسفی مبتنی بر رویکرد پراگماتیسم است، با تأکید بر همگرایی پارادایمی و اجتناب از موضع‌گیری‌های کمی کیفی متعارف، در صدد ترکیب هر دو رهیافت کمی و کیفی در یک مطالعه واحد به طور همزمان، متوالی یا تغییرپذیر است. روش‌شناسی ترکیبی گرچه به طور ضمنی از دهه ۱۹۶۰ با عناوین متفاوت به کار رفته است، اما به طور رسمی در دهه اخیر آغاز شده و در طول چند سال گذشته بسط و گسترش یافته است. این نوع تحقیق دارای واژگان جدید، اصول، مراحل و طرحهای خاصی است که متفاوت از طرحهای کمی و کیفی متعارف می‌باشد (محمدپور و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۷). از این رو، تحقیق با روشهای ترکیبی عبارت است از استفاده همزمان یا متوالی از هر دو روش کمی و کیفی که ضمن تلفیق هر دو روش، به ترکیب جدیدی و رای استفاده مستقل از هر یک از آنها دست یافته و در عین حال، منطق پارادایمی هر دو روش را نیز در نظر بگیرد (محمدپور، ۱۳۸۹: ۱). همچنین، تحلیل داده‌ها در این نوع از پژوهش به دو صورت عددی و کلامی و تأکید بر استدلال قیاسی و استقرایی است (حکیم‌زاده و عبدالملکی، ۱۳۹۰: ۲۸). در این رویکرد که به سرعت در حال تسری است، سؤالی که در تحقیق پرسیده می‌شود، مهم‌تر از روش تحقیق است (حسنی، ۱۳۸۹: ۱۵۱). از این رو، به عنوان یک روش، بر جمع‌آوری، تحلیل و تلفیق داده‌های کمی و کیفی در یک مطالعه منفرد، یا یک سری از مطالعات تمرکز می‌یابد (کرسول و کلارک، ۱۳۹۴: ۶-۵). در نهایت، رویکرد ترکیبی به درک گسترده‌ای از مسائل پژوهشی منجر می‌شود. (کرسول، ۱۳۹۵: ۳۴۶)

ج) بررسی موضوع و عناوین مقالات

انتخاب موضوع تحقیق و تنظیم عنوان، اولین و مهم‌ترین گام در هر پژوهش و یکی از نشانه‌های تسلط و مهارت نویسنده نسبت به موضوع است؛ لذا می‌توان از آن به عنوان اولین معیار ارزشیابی تحقیقات دانشگاهی یاد کرد (عسکری، ۱۳۸۹: ۹۸). به عبارت دیگر؛ موضوع در مرحله اول و سپس عنوان، از مهم‌ترین عناصر یک پژوهش و دروازه ورود به اثر می‌باشند. همچنین انتخاب موضوع و عنوان، برجستگی است که نویسنده و پژوهشگر به اثر و اندیشه خویش می‌زند. در گونه‌شناسی پژوهشهای علمی، مقالات با ویژگی‌هایی چون مسئله‌محوری، روشمندی، هدفمندی، دقت و نظارت محققان، از مهم‌ترین انواع پژوهشها محسوب می‌شوند و انتخاب عنوان مناسب در آنها اهمیتی دوچندان دارد (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۵). اگر موضوع و عنوان پژوهشی درست انتخاب شود، علاوه بر اینکه همواره پژوهشگر را به داشتن تعهد نسبت به موضوع و مسیر پژوهش رهنمون می‌سازد، به خواننده نیز کمک خواهد کرد تا در انتخاب متن و ادامه جستجو در آن برای یافتن پاسخ سؤالات خویش تصمیم بگیرد. بنابر این،

انتخاب موضوع و عنوان، حکم سردر ورودی متن را دارند و عامل انتخاب آن از سوی خواننده و ورود او به جهان متن‌اند (کاموس، ۱۳۸۲: ۹). بنابر این، در ادامه به بررسی موضوع و عناوین مقالات نشریه خواهیم پرداخت.

۱. تعریف مفاهیم موضوع و عنوان

موضوع؛ یعنی نهاده شده، وضع شده، امر مورد بحث، چیزی که درباره آن بحث کنند و مترادف آن، سوژه، مبحث، مسئله، مشکل، مطلب، محمول، باب، خصوص، فقره، قضیه، نهاده، گذارده، وضع شده، قرارداد شده، ساختگی، مصنوع، مجعول، مکذوب، مبتدا و متضاد آن محمول است. (dictionary.abadis.ir) موضوع، «مجموعه واژگانی منتزع از مسئله یا سؤال اولیه تحقیق» و دارای ویژگی‌های ذیل است:

- کلی است (وسیع)؛

- زمینه است و ابعاد مختلفی را در بر دارد؛

- مقدمه ورود به بحث و جستجو است.

اما عنوان، اخص از موضوع و شامل «واژگانی است که محدوده پژوهش را مشخص می‌کنند» و دارای ویژگی‌های ذیل است:

- جزئی است؛

- محوری است (انعکاس دهنده مسئله اصلی پژوهش است)؛

- در برگیرنده متغیرها و کلمات کلیدی پژوهش است.

در کل، عنوان هر اثر، جلوه‌ای از هویت آن اثر است و مفهوم اصلی آن را نشان می‌دهد. لذا باید متناسب با موضوع، اهداف و نتایج پژوهش باشد و بتواند موضوع پژوهش را به طور خلاصه برای خواننده ارائه کند. عنوان، فشرده‌ای منضبط از مطالب متن است که تفصیل آن در فهرست مندرجات و سپس در متن اصلی متجلی می‌شود (حری، ۱۳۸۸: ۱۴). موضوع و عنوان اگرچه به یکدیگر مرتبط‌اند، اما یکی نیستند؛ عنوان بسیار جزئی‌تر و دقیق‌تر از موضوع به تبیین محتوای اثر می‌پردازد. (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۲۵)

۲. معیارهای انتخاب عنوان

پژوهشگران و صاحب‌نظران روش تحقیق به تجربه‌های ارزشمندی در زمینه بهبود روشهای تحقیق در علوم انسانی دست یافته‌اند که اگر نگوییم بعضی از پژوهشگران کشور از آنها بی‌خبرند، حداقل نسبت به آن بی‌توجه‌اند؛ لذا عملاً از آن تجارب ارزنده و یافته‌های روش تحقیق در پژوهشهای خود کمتر استفاده می‌کنند. این دانشمندان با توجه به نوع و حجم تحقیق، چند ویژگی و معیار مهم ذیل را برای انتخاب موضوع تحقیق و تنظیم عنوان بیان کرده‌اند (عسگری، ۱۳۸۹: ۹۹):

- محدود و محصور.

- روشن، شفاف و ساده، بدون پیچیدگی و با استفاده از کمترین کلمات (عبارات کوتاه). (استاپلتون، ۱۳۷۴: ۳۸-۳۷)
جدید و مفید و بکر.
- مختصر و واضح و جذاب بودن عنوان. (عسکری، ۱۳۸۹: ۹۷)
- موضوع نباید مبتنی بر تعصبات، پیش‌داوری‌ها، قضاوت‌ها و نگرشهای ذهنی پژوهشگر باشد. (ملایی توانی، ۱۳۹۲: ۶۴)
- در انتخاب موضوع، فضای سیاسی و اجتماعی کشور، منطقه و جهان و گفتمان حاکم بر هر دوره و زمان نیز تأثیرگذار است. (مقصودی، ۱۳۸۵: ۱۴۵)

۳. آسیب‌شناسی عنوانی

یک) تشابه عنوانی

از مهم‌ترین آسیب‌های تهدیدکننده مقالات، مشابهت عنوانی مقالات است. در مقالات دوفصلنامه مطالعات مدیریتی نیز این آسیب مشاهده می‌شود. مطالعه حجم نمونه نشان داد که ۴.۶۵ درصد مقالات دارای آسیب مشابهت عنوانی‌اند.

مورد اول درباره توسعه دیپلماسی است که با وجود تفاوت در مورد مطالعه، در موضوع با هم شباهت دارند:

- ارائه چارچوب توسعه دیپلماسی علمی ج.ا.ایران مبتنی بر قابلیت‌های دانشگاه‌های علوم انسانی (نمونه مطالعه: دانشگاه امام صادق(ع))

- ارائه چارچوب سطح‌بندی شده عوامل مؤثر بر توسعه دیپلماسی علم و فناوری دانشگاه‌های ج.ا.ایران

مورد دوم نیز خط‌مشی‌گذاری فرهنگی را شامل می‌شود که به لحاظ موضوعی با هم مشابه‌اند:

- به‌گزینی راه‌حلهای رفع مسائل در فرایند خط‌مشی‌گذاری فرهنگی بر پایه تقوا در آموزه‌های قرآنی

- شناسایی مسائل فرهنگی در فرایند خط‌مشی‌گذاری در پرتو آیات قرآن کریم و بر پایه تقوا

جدول ۱: فراوانی تشابه عناوین

حجم نمونه	تشابه	کل
تعداد	۴	۸۶
درصد	۴.۶۵	۱۰۰

دو) طولانی بودن عنوان

عنوان تحقیق، باید در حد امکان، ساده و بی‌پیرایه باشد و هیچ مطلب مبهمی نداشته باشد. به عبارتی؛ عنوان باید مختصر، مفید و گویا باشد و پژوهشگر با حداقل کلمات، بیشترین اطلاعات را درباره موضوع پژوهش به مخاطب ارائه دهد (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۱۸). مطالعه حجم نمونه نشان داد که ۸.۱۳ درصد عناوین، دارای آسیب طولانی بودن می‌باشند؛ از جمله:

- تأملی بر منش رهبری امام علی (ع) به استناد سیره حضرت در نهج البلاغه و تطبیق آن با مبانی فکری رهبری در قرآن کریم.

- دانشگاه و اقتصاد مقاومتی: بررسی تأثیر دانشگاهها بر تحقق اقتصاد مقاومتی با میانجی‌گری زیرساخت فرهنگی.

- مسجد و نماز جماعت، استعاره‌ای از سازمان از دیدگاه اسلام؛ تفسیرها و برداشتهای مدیریتی و سازمانی از مسجد و نماز جماعت در مورد دانشگاه اسلامی.

- مفهوم‌شناسی هسته‌های علمی و تبیین مختصات و ویژگی‌های آن در نظام آموزش عالی (دانشگاهی) از طریق کاربست مطالعه تطبیقی هسته‌های علمی منتخب جهان.

- بررسی اقدامات جذب هیئت علمی در میان دانشگاههای دولتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاههای دولتی دنیا و نظام آموزشی سابق حوزه علمیه قم.

- شناسایی و رتبه‌بندی سنج‌های هوش اخلاقی در مدیران گروه‌های آموزشی مبتنی بر نهج البلاغه (مطالعه موردی دانشگاه یزد).

- سازمان عادل (واکاوی عدالت سازمانی در پرتو قرآن و روایات).

در موارد اشاره شده با تلخیص یا حذف برخی از کلماتی که زیر آنها خط کشیده شده است، می‌توانست عناوینی کوتاه و در عین حال، گویا باشد.

جدول ۲: فراوانی آسیب طولانی بودن عنوان

حجم نمونه	طولانی	کل
تعداد	۷	۸۶
درصد	۸.۱۳	۱۰۰

سه) نامفهومی عنوان

عنوان پژوهش باید به روشنی و صراحت، حیطة و قلمرو پژوهش را بیان کند. در واقع؛ مخاطب با مطالعه عنوان باید به مسئله اصلی پژوهش و سؤالی که پژوهشگر به دنبال پاسخگویی آن است پی ببرد. از سوی دیگر، عنوان باید به گونه‌ای انتخاب شود که بیشتر افراد، یک فهم و برداشت از آن داشته باشند. انتخاب عناوین کلی و مبهم که چارچوب پژوهش را روشن نکند، ضمن ابهام در مسئله اصلی پژوهش، موجب می‌شود برداشتهای متعدد و متفاوتی در ذهن خوانندگان ایجاد شود (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۱۹). در حجم مورد مطالعه، چهار عنوان، برابر با ۴.۶۵ درصد، دارای آسیب نامفهومی بودند:

- کاربست رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری در ارائه مدل مفهومی مبانی اخلاق در مدیریت راهبردی تولید از دیدگاه اسلام.

- برنامه‌ریزی راهبردی دانشگاهها بر مبنای چرخه حیات سازمانی: یک مطالعه موردی.

- بررسی پیشایندها و پیامدهای اخلاق کار اسلامی.

- طراحی مدل شایستگی مدیران دانشگاهی بر اساس الگوهای اسلامی: مطالعه‌ای تطبیقی.

مفهوم اسلام در موارد ۱، ۳ و ۴ به طور دقیق مشخص نشده که منظور از آن چیست و کدام قرائت از اسلام و چه منابعی اسلامی را شامل می‌شود. در مورد دوم نیز معلوم نیست منظور از مطالعه موردی چیست.

جدول ۳: فراوانی آسیب نامفهومی عنوان

حجم نمونه	نامفهومی	کل
تعداد	۴	۸۶
درصد	۴.۶۵	۱۰۰

چهار) عدم ارتباط موضوع با اهداف نشریه

اطلاعات موجود در سایت نشریه «مدیریت در دانشگاه اسلامی» و بررسی‌های انجام شده در خصوص میزان تطابق موضوع مقالات منتشرشده در فصلنامه و اهداف آن، حکایت از آن دارد که ۹۸.۸۹ درصد مقالات ارتباط موضوعی با سیاستها و اهداف نشریه دارند و تنها ۱.۱ درصد مقالات با اهداف نشریه همخوانی ندارند: - شناسایی مؤلفه‌های شناختی سرمایه اجتماعی از دیدگاه امام خمینی (ره).

جدول ۴: وضعیت مقالات به لحاظ همخوانی و عدم همخوانی با اهداف کلان نشریه

حجم نمونه	دارای همخوانی	عدم همخوانی	کل
تعداد	۸۵	۱	۸۶
درصد	۹۸.۸۹	۱.۱	۱۰۰

علاوه بر تطابق موضوعی میان مقالات و اهداف نشریه، مقالات به لحاظ موضوعی نیز تفکیک شدند. بر اساس یافته‌های این بخش از تحقیق (جدول ۵)، موضوع مدیریت ۳۱.۳۹ درصد، دانشگاه ۴۰.۶۹ درصد، سازمان و اداره ۲۲.۰۹ درصد و سایر موارد ۵.۸۱ درصد از مقالات را در بر می‌گرفتند.

جدول ۵: فراوانی مقالات به لحاظ موضوع

موضوع	مدیریت	دانشگاه	سازمان	سایر	کل
تعداد	۲۷	۳۵	۱۹	۵	۸۶
درصد	۳۱.۳۹	۴۰.۶۹	۲۲.۰۹	۵.۸۱	۱۰۰

نمودار ۱: فراوانی مقالات به لحاظ موضوع

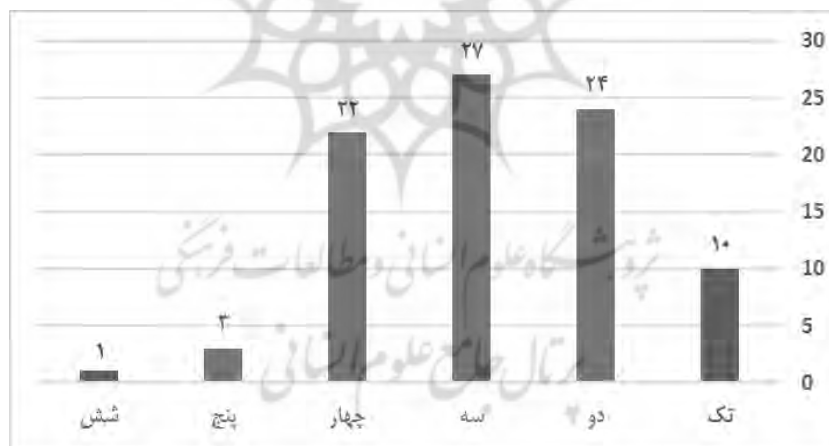
د) بررسی نویسندگان مقالات

اسامی نویسندگان معمولاً زیر عنوان مقاله درج می‌شود. در نشریات داخلی مرسوم است که عنوان دانشگاهی با رتبه علمی نویسنده به صورت زیرنویس نوشته شود. ترتیب قرار گرفتن نام مؤلفان به دنبال یکدیگر، معمولاً متناسب با میزان مشارکت آنان در انجام پژوهش است؛ اما اگر میزان مشارکت همه افراد در اجرای پژوهش یکسان باشد، اسامی آنان به ترتیب حروف الفبا درج می‌شود. مطالعه نویسندگان یا نویسندگان مقالات علمی پژوهشی و تفکیک آنان بر اساس تعداد و جنسیت، نویسنده‌دار مقاله و رتبه علمی آنان، گامی در جهت نقد علمی مقالات است. از این رو، در اینجا به بررسی وضعیت نویسندگان مقالات خواهیم پرداخت.

بر اساس داده‌های ارائه شده در جدول ۶، بیشترین تعداد مقالات با فراوانی سه نفر (۱۱.۱۱ درصد) دارای سه نویسنده می‌باشند و پس از آن، مقالات دارای دو نویسنده با ۹.۸۷ درصد، بیشترین فراوانی را دارند.

جدول ۶: فراوانی تعداد نویسندگان مقالات

ردیف	تک	دو	سه	چهار	پنج	شش
تعداد	۱۰	۲۴	۲۷	۲۲	۳	۱
درصد	۴.۱۱	۹.۸۷	۱۱.۱۱	۹.۰۵	۱.۲۳	۰.۴۱

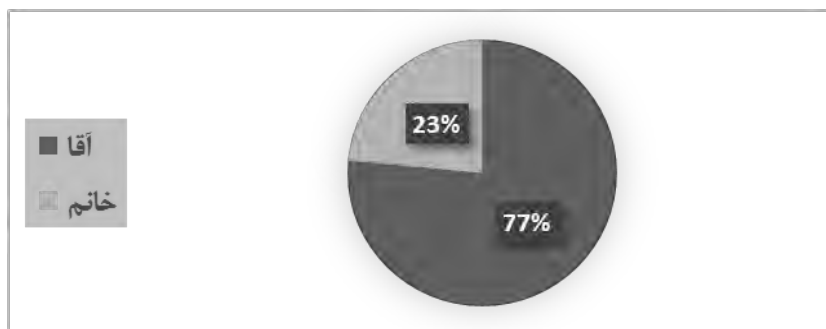

نمودار ۲: فراوانی تعداد نویسندگان مقالات

بر اساس داده‌های جدول ۷ و نمودار ۳ که بیانگر جنسیت نویسندگان مقالات است، ۷۶.۵۴ درصد نویسندگان را آقایان و ۲۳.۴۵ درصد نویسندگان را خانم‌ها تشکیل داده‌اند.

جدول ۷: وضعیت نویسندگان بر حسب جنسیت

نویسندگان	آقا	خانم	جمع
تعداد	۱۸۶	۵۷	۲۴۳
درصد	۷۶.۵۴	۲۳.۴۵	۱۰۰

نمودار ۳: نویسندگان بر حسب جنسیت

بررسی وضعیت نویسندگان مقالات به لحاظ درجه علمی، حکایت از آن دارد که نویسندگان با رتبه استادیار، با ۲۳.۸۶ درصد، بیشترین فراوانی را در بین نویسندگان دارند. پس از آن، دانشیار با ۱۹.۷۵ درصد، کارشناس ارشد با ۱۶.۰۴ درصد و دانشجوی دکتری با ۱۵.۶۳ درصد، در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۸: وضعیت نویسندگان بر حسب مدرک تحصیلی

نویسندگان	کارشناس ارشد	دانشجوی دکتری	استادیار	دانشیار	استاد	سایر	کل
تعداد	۳۹	۳۸	۵۸	۴۸	۲۷	۳۳	۲۴۳
درصد	۱۶.۰۴	۱۵.۶۳	۲۳.۸۶	۱۹.۷۵	۱۱.۱۱	۱۳.۵۸	۱۰۰

نمودار ۴: وضعیت نویسندگان بر حسب مدرک تحصیلی

موضوع اصلی درباره الگوی همکاری در مقالات علمی پژوهشی، پایین بودن میزان همکاری میان اعضای هیئت علمی دانشگاههاست. از مجموع ۸۶ مقاله، تنها ۳۱ مقاله؛ یعنی ۳۶.۰۴ درصد حاصل همکاری استادان است که می‌توان آن را نشانه ضعف فرهنگ کار گروهی به شمار آورد؛ در حالی که در شاخصهای علم‌سنجی، همکاری علمی در سطح اعضای هیئت علمی دانشگاهها نسبت به سایر گونه‌های همکاری، اهمیت ویژه‌ای دارد. در محافل علمی دنیا نیز برای مقالاتی که بیش از یک نویسنده دارند، اعتبار علمی بیشتری قائل می‌شوند. مطابق برخی پژوهشهای موردی در این زمینه، ضریب این همکاری در میان پژوهشگران علوم تجربی، از پژوهشگران علوم انسانی بیشتر است (رضی و رحیمی، ۱۳۸۷: ۴۳۴-۴۳۳). از این رو، همکاری علمی میان اعضای هیئت علمی

دانشگاهها می‌تواند فرصت ویژه‌ای را برای مبادله دانش، انتقال مهارتها، فنون و تجربه‌های فردی به دیگران فراهم آورد. با عنایت به زمینه‌های بالقوه موجود، شکل‌گیری مشارکتهای علمی نقش بسزایی در ترویج و درونی کردن هنجار همگرایی‌های تخصصی و نیز همکاری‌های فرارشته‌ای و میان‌رشته‌ای دارد. به‌علاوه، جامعه دانشگاهی ما می‌تواند با جدی گرفتن ثمرات همکاری‌های علمی و بهره‌گیری از نتایج حاصل از تضارب آرا و انتقال تجربیات، به نحوی هدفمند فردیت نهادینه‌شده در تولیدات و تلاشهای فکری جامعه را به سوی الگوی مبتنی بر خرد جمعی رهنمون شود. (راز و رضی، ۱۳۹۳: ۲۰۲)

ه) بررسی چکیده مقالات

چکیده در مقالات علمی نیز عصاره مقاله است که با خواندن آن، اطلاعات اساسی در خصوص پژوهش به خواننده منتقل می‌شود و شامل همه مراحل و اجزای اصلی پژوهش است. چکیده مقالات معمولاً از سه بخش تشکیل می‌شوند: ۱) بیان دغدغه، شامل موضوع یا هدف پژوهش و پرسشها؛ ۲) توضیحات متدیك یا روشی در چند جمله؛ ۳) بیان نتایج و دستاوردهای پژوهش به صورت اجمالی.

از جمله آسیبهایی که در مقالات فصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی به چشم می‌خورد، عدم رعایت اصول نگارش چکیده است. البته این ایراد به خود فصلنامه نیز وارد است که راهنمایی برای نویسندگان روی سامانه دریافت مقالات وجود ندارد. برای مثال، فصلنامه انجمن علوم مدیریت ایران، در قسمت راهنمای نویسندگان، راهنمای نگارش چکیده را این‌گونه بیان می‌کند: «چکیده مقاله باید به گونه‌ای نوشته شود که تأثیر مثبتی بر خوانندگان و به خصوص داوران مقاله داشته باشد. داوران اغلب پس از خواندن چکیده درباره مقاله و مهارتهای نویسنده آن قضاوت می‌کنند. در واقع؛ چکیده، خلاصه دقیقی از یک مقاله پژوهشی است و باید بتواند به ترتیب هدف، روش و یافته‌های پژوهش را ارائه دهد. ممکن است قبل از بیان هدف ناچار شوید در چند جمله کوتاه به پیشینه و اهمیت موضوع اشاره کنید. در چکیده به روش پژوهش اشاره می‌شود. اگر پژوهش شما تجربی^۱ است، توصیف کوتاهی از طرح پژوهشی آن ارائه دهید؛ اگر نظریه‌آزمایی می‌کنید، بنویسید چگونه فرضیه‌ها را آزمون می‌کنید و اگر مقاله مروری است، بنویسید چه رویکردی برای مرور ادبیات به کار می‌برید. در اینجا باید در یک یا دو جمله درباره جامعه آماری، شیوه نمونه‌برداری و روش یا روشهای گردآوری داده‌ها بنویسید. در انتهای چکیده بهتر است به نتایج پژوهشی و کاربرد آنها پردازید و بنویسید چه سهمی در پیشرفت نظری دانش رشته داشته‌اید و چه کمکی به رفع مشکلات مدیریت سازمانها کرده‌اید. در بخش پایانی چکیده، به مفاهیم کلیدی

اشاره کنید. اینها اغلب نشانگر نکات مهم مقاله‌اند و می‌توان برای جستجو از آنها استفاده کرد. توجه داشته باشید که چکیده نباید از نصف صفحه بیشتر باشد.^۱

نشریه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)، چکیده را به صورت مبسوط چنین شرح داده است: «چکیده دارای انواع گوناگونی است. هر یک از انواع چکیده برای انواع خاصی از مقالات مناسب است. برای مقالات پژوهشی و دیگر مقالاتی که یک پژوهش را گزارش می‌دهند، از چکیده تمام‌نما استفاده می‌شود. اما چکیده مناسب برای دیگر انواع مقاله که گزارش پژوهش خاصی را مد نظر ندارند، چکیده راهنماست. برای مقالات نظری (مفهومی) نیز چکیده تمام‌نما-راهنما توصیه می‌شود. در ادامه، سه چکیده اشاره شده توصیف می‌شوند.

چکیده تمام‌نما: این نوع از چکیده برای مقالات پژوهشی تهیه می‌شود. محتوای آن به ترتیب شامل هدف، روش‌شناسی، یافته‌ها، نوآوری (ارزش) و نتیجه‌گیری است. در نوع ساختارمند آن، محتوای اشاره شده به تفکیک ارائه می‌شود. حجم آن بین ۱۵۰ تا ۲۵۰ واژه است. زمانی که این چکیده برای پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها تهیه می‌شود، می‌تواند تا ۵۰۰ کلمه باشد. توصیه می‌شود هر یک از انواع چکیده در یک پاراگراف نوشته شود. محتوای چکیده تمام‌نما باید خواننده را از مطالعه متن مقاله بی‌نیاز سازد.

چکیده راهنما: برای مقالات مروری یا سایر مقالات، غیر از مقالات پژوهشی تهیه می‌شود. این چکیده بازنمایی از مهم‌ترین مباحثی است که در مقاله مطرح می‌شود و نه خلاصه خود مباحث و صرفاً ضرورت مطالعه متن مقاله را نشان می‌دهد و خواننده را از مطالعه متن بی‌نیاز نمی‌کند. حجم آن بین ۷۵ تا ۱۵۰ کلمه است. نوع ساختارمند آن عبارت است از: دامنه^۲ (موضوعی)، منطق (استدلال) مورد استفاده، نتیجه‌گیری.

چکیده تمام‌نما-راهنما: ترکیبی از دو چکیده قبلی، به ویژه برای مقالات نظری (مفهومی). حجم آن شبیه حجم چکیده راهنماست.

چکیده گسترده

نوع دیگری از چکیده نیز وجود دارد که برای نمایه‌پذیری در نمایه‌هایی (پایگاه‌های استنادی) مانند اسکوپوس یا تامسون روتیز بسیار مناسب است. تهیه و تنظیم این نوع چکیده به تمامی مجلات تخصصی دانشگاه پیشنهاد می‌شود. در خصوص ساختار و محتوای چکیده گسترده به پیوست پنج مراجعه نمایید. (نشریه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول))^۲

1. <http://journal.iams.ir/journal/authors.note>
 2. Scope
 3. <https://jmsd.atu.ac.ir/journal/authors.note>

در کل، چکیده بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه و شامل مسئله، دستگاه نظری، روش‌شناسی و مهم‌ترین یافته‌های مقاله و نتیجه‌گیری است. (فصلنامه پژوهش‌های مدیریت راهبردی؛^۱ فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی؛^۲ فصلنامه علمی پژوهشی بهبود مدیریت^۴)

از این رو، با بررسی چکیده‌های دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی و طبق داده‌های جدول ۹، در بیان هدف با ۱۲.۷۹ درصد، بیشترین آسیب و پس از آن در تشریح روش با فراوانی ۱.۱۶ درصد، کمترین آسیب‌های موجود در چکیده‌های مقالات مشاهده شد. آسیب‌های دیگر در بخش یافته‌ها با ۹.۳۰ درصد و نتیجه‌گیری با ۱۰.۴۶ است. در بخش آخر که تعداد کلمات بود و موارد کمتر یا بیشتر از ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه به عنوان آسیب شناخته شد، ۹.۳۰ درصد؛ یعنی هشت مقاله از ۸۶ مقاله دچار آسیب بودند.

جدول ۹: فراوانی انواع آسیب در چکیده‌ها

آسیب	هدف	روش	یافته	نتیجه‌گیری	تعداد کلمات ۱۵۰-۲۵۰	جمع کل مقالات
تعداد	۱۱	۱	۸	۱۰	۸	۸۶
درصد	۱۲.۷۹	۱.۱۶	۹.۳۰	۱۰.۴۶	۹.۳۰	۱۰۰

نمودار ۵: فراوانی انواع آسیب در چکیده‌ها

نمونه‌هایی از چکیده مقالات دارای آسیب در بخش‌های مختلف هدف، روش، یافته‌ها و نتایج و تعداد کلمات، که آسیب‌های آنها با خط نشان داده شده‌اند.

1. <http://smr.journals.iau.ir/journal/authors.note>
2. <https://hrmj.ihu.ac.ir/journal/authors.note>
3. <http://journalieaa.ir> & https://mri.modares.ac.ir/#jrn_desc
4. http://www.behboodmodiriat.ir/page_19.html

- خاستگاه نهادی دانشگاه، رفع نیازهای توسعه‌ای جامعه است و دانشگاهی می‌تواند در این مسیر موفق باشد که خود را باور کرده، به دنبال راه‌حلهای بومی برای مسائل واقعی کشور باشد. اقتصاد مقاومتی، الگوی بومی درون‌زای توسعه کشور است. در نتیجه، دانشگاهی می‌تواند برای جامعه اسلامی - ایرانی کارکردهای واقعی خود را ایفا کند که منطبق با الگوی اقتصاد مقاومتی ساماندهی شود. هدف: تحقیق حاضر تلاشی است در جهت یافتن مؤلفه‌های مدیریتی که بتواند به دانشگاه برای درک و اجرای گفتمان اقتصاد مقاومتی کمک کند. روش: با توجه به جدید بودن موضوع، از روش تحقیق کیفی و خبره‌سنجی استفاده و با ۲۰ نفر از خبرگان علمی و اجرایی مصاحبه باز شد و در ادامه گزاره‌های برآمده از مصاحبه‌ها با تکنیک تم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها: ۱۰ تم ادراک اهمیت بهبود مدیریت راهبردی، ادراک اهمیت رجوع به الگوی اقتصاد مقاومتی، برنامه‌ریزی و عقلانیت اداره، نظام‌سازی، توسعه آموزش، مردم‌گرایی، نیازمحوری، خودکفایی، کارآفرینی و برون‌گرایی استخراج شد. نتیجه‌گیری: تم‌های به دست آمده در قالب سه مؤلفه ادراکی، نگرشی و ساختاری، در کنار ۱۲ پیشنهاد کاربردی برای سیاستگذاران علم و فناوری کشور ارائه شد.

- هدف: دانشگاهها جزء مهم‌ترین مؤسسات جامعه انسانی محسوب می‌شوند که جامعه از آنها توقع هوش اخلاقی بالا دارد. مقاله حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی سنجه‌های هوش اخلاقی و تأثیر دو عامل تحصیلات و سابقه کار مدیران بر هوش اخلاقی مدیران آموزشی دانشگاه انجام شده است. روش: این پژوهش از لحاظ روش، توصیفی - پیمایشی و از لحاظ ماهیت، کاربردی است. جامعه این تحقیق، کل مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه یزد است. همچنین برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز پرسشنامه‌ای بر اساس مبانی نظری و روش ویکور طراحی شده است. تحلیل داده‌های گردآوری شده با استفاده از روش ویکور انجام شد. یافته‌ها: سنجه «رازداری» در شاخص صفت ذاتی، «خوش‌خُلقی» در شاخص اخلاق اکتسابی، «عفو و بخشش» در شاخص برخورد فردبه‌فرد، «ارج نهادن به سنتهای نیکو» در شاخص عملکرد در جامعه، «احترام به زیردستان» در شاخص مدیریت‌محور، «مهربانی به زیردست» در شاخص اخلاق اکتسابی در رفتار فردبه‌فرد، رتبه‌های اول را به خود اختصاص داده‌اند.

- هدف: تهیه مقیاس استاندارد برای اندازه‌گیری میزان دینداری؛ به خصوص در جامعه ایران که دینداری یکی از شاخصهای اصلی توصیف وضعیت اجتماعی است، یکی از ضرورت‌های انکارناپذیر است؛ به ویژه اینکه اکثر شاخصهایی که برای سنجش دینداری ارائه شده‌اند، عمدتاً بر مبنای الگوهای غربی و دیدگاههای مسیحی گرا ساخته شده‌اند. لذا هدف اصلی این پژوهش، ساخت الگوی مفهومی و ابزار اندازه‌گیری بومی برای سنجش میزان دینداری بوده است. روش: این مطالعه به صورت میدانی و با استفاده از تکنیک مصاحبه در قالب پرسشنامه محقق ساخته به انجام رسیده و نتایج آن به وسیله نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شده‌اند. یافته‌ها: در این تحقیق، یک الگوی مفهومی جدید مشتمل بر وجوه سه‌گانه و ابعاد چهارگانه دین (اعتقادات، ایمان، اخلاق و شریعت) برای سنجش دینداری طراحی و ارائه شد و نتایج آزمونهای آماری نشان داد که مقدار KMO محاسبه شده ابزار سنجش بیش از ۰/۷ بود (۰/۷۸۰) و نتیجه آزمون بارلت نیز در سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۱ معنادار بوده است. همچنین محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای ابزار سنجش دینداری نشان داد مقدار این ضریب بیش از ۰/۷ بوده است. لذا مقیاسها و ابزار محقق ساخته برای سنجش دینداری از اعتبار/روایی و اعتماد/پایایی لازم برخوردار شد. نتیجه‌گیری: معمولاً یکی از دغدغه‌های محققان، دستیابی به ابزاری است که اعتبار و روایی آنها، به ویژه در جامعه ایران مورد ارزیابی و تأیید قرار گرفته باشد و این امر، به خصوص در تحقیقاتی که برای سنجش دینداری

انجام می‌شوند، از اهمیت بیشتری برخوردار است. به نظر می‌رسد با تکیه بر نتایج تحقیق حاضر بتوان از مقیاس و ابزار سنجش دینداری که در این پژوهش معرفی شده است برای کارهای پژوهشی مشابه استفاده کرد؛ چرا که اعتبار این ابزار در این پژوهش به تأیید رسید.

- نهادهای آموزش عالی پیش‌تاز در جهان، دریافته‌اند که کلید موفقیت روزافزون آنها، ساماندهی نظامهای تولید و خلق دانش نو است. در این میان، ارتقای فرهنگ تولید علم نقشی مهم در کارآمدی نظام تولید دانش این نهادها دارد. بنابر این، مفهوم‌پردازی در ارتباط با عوامل مؤثر بر آن و ماهیت این موضوع در آموزش عالی، از اهمیت بسیاری برخوردار است. هدف: این پژوهش تلاش کرده است با بهره‌گیری از روش ترکیبی اکتشافی، عوامل مؤثر بر این پدیده را کاوش و تبیین کند. روش: پژوهش حاضر در مرحله کیفی از روش تحلیل محتوای کیفی و در مرحله کمی از راهبرد پیمایش بهره برده است. جامعه آماری پژوهش، اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز بودند که در مرحله کیفی پژوهش، ۱۵ نفر و در مرحله کمی، ۱۳۹ عضو هیئت علمی مشارکت داشتند. یافته‌ها: نویسندگان به ۱۳ عامل مؤثر بر ارتقای فرهنگ تولید علم در دو دسته ساختاری (ایجاد هماهنگی بین بخشهای مختلف علمی و پژوهشی دانشگاهها، ارتقا و اصلاح مستمر محتواهای آموزشی، پرهیز از سیاست‌زدگی و عدم ثبات مدیران، برنامه‌ریزی هدفمند راجع به ارتقای فرهنگ علم، ارتباط مستمر بین مراکز آموزشی و پژوهشی در داخل و خارج از کشور، توجه به کیفیت و کاربرد پژوهشها در حل مشکلات جامعه، تدوین و استقرار نظام یکپارچه مدیریت استعداد در نظام آموزشی عالی، تأمین و توسعه امکانات پژوهش) و رفتاری (ایجاد فرهنگ صحیح نقد و انتقادپذیری، ایجاد فرهنگ مطالبه‌گری در دانشگاه، رواج آزاداندیشی در دانشگاه، هم‌راستایی آموزش و پژوهش، رعایت استانداردهای آموزشی و پژوهشی) دست یافته‌اند. نتیجه‌گیری: دانشگاهها جهت ارتقای فرهنگ تولید علم می‌بایست به عوامل ساختاری و رفتاری فوق توجه نموده و سعی در اجرایی نمودن آنها نمایند.

- این پژوهش در پی بررسی تأثیر سبک رهبری معنوی بر کیفیت رابطه تبادلی مدیران- زیردستان از طریق بهروزی معنوی کارکنان است. روش: روش پژوهش، توصیفی- همبستگی است. جامعه پژوهش را پیراپزشکان و پزشکان مراکز بهداشت و درمان زیرمجموعه دانشگاههای علوم پزشکی شهرهای مشهد و اسفراین تشکیل می‌دهند که ۱۰۱ نفر از آنها به شیوه نمونه‌برداری غیر احتمالی در دسترس در پژوهش شرکت کردند. داده‌های پژوهش به وسیله پرسشنامه‌های استاندارد جمع‌آوری و با آزمونهای آماری تحلیل شد. یافته‌ها: عشق نوعدوستانه رهبر بر امید/ باور و چشم‌انداز او و عضویت پیروان تأثیر مستقیم و مثبت دارد. امید/ باور رهبر بر چشم‌انداز او تأثیر مستقیم و مثبت دارد. چشم‌انداز رهبر بر تعهد/ رسالت پیروان تأثیر مستقیم و مثبت دارد. تعهد/ رسالت و عضویت پیروان بر رابطه تبادلی رهبر- پیرو تأثیر مستقیم و مثبت دارد. رهبری معنوی بر بهروزی معنوی کارکنان و نیز بهروزی معنوی کارکنان بر رابطه تبادلی مدیران- زیردستان تأثیر معنادار و مثبت دارد. نتیجه‌گیری: رهبری معنوی می‌تواند با خلق ارزشهای عشق‌ورزی نوعدوستانه/ بشردوستانه، سازگاری، اتحاد، همدردی، صلح و آرامش، اعتماد و صداقت و نهادینه‌سازی آنها در فرهنگ سازمانی و نیز پرورش روحیه خودباوری، بهبود خودکارآمدی زیردستان و القای امید/ باور در آنها نسبت به آینده؛ همچنین توانمندسازی آنها برای تحلیل و ترسیم تصویر بزرگ‌تری از سازمان و در نتیجه، توسعه مشارکتی چشم‌انداز از طریق فرایند راهبرد باز و ایجاد تعهد جمعی نسبت به تحقق چشم‌انداز تدوین شده از طریق معنا بخشیدن به کار، هدفمند کردن زندگی کاری و تمجید و تقدیر از رفتارهای

فراشغلی در زیردستان، یک فضای کاری فراهم بیاورد که احساس کنند ارزشمندند و کارشان می‌تواند منبع ایجاد تمایز در زندگی خود و سایر افراد درون و برون سازمان شود و نسبت به سازمان و واحدهای کاری خود احساس تعلق کنند.

- هدف: این پژوهش، درصدد کاوش اثر قابلیت‌های چابکی راهبردی و عاطفی سازمان بر کارآفرینی‌گرایی دانشگاه بود. روش: روش پژوهش، توصیفی-همبستگی است. جامعه پژوهش را پرسنل دانشگاه‌های دولتی قم و کاشان تشکیل می‌دهند که ۵۷۲ نفر از آنان به شیوه نمونه‌برداری غیر احتمالی در دسترس در پژوهش شرکت کردند. داده‌های پژوهش به وسیله پرسشنامه جمع‌آوری شد و با آزمونهای آماری توصیفی و استنباطی تحلیل شدند. یافته‌ها: الف) قابلیت چابکی راهبردی بر قابلیت عاطفی و کارآفرینی‌گرایی، تأثیر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. ب) قابلیت عاطفی بر کارآفرینی‌گرایی، تأثیر مستقیم، مثبت و معنادار دارد. ج) طبق نتایج تحلیل مسیر، قابلیت چابکی راهبردی از طریق قابلیت عاطفی بر کارآفرینی‌گرایی اثر غیرمستقیم مثبت دارد. نتیجه‌گیری: موفقیت و مزیت رقابتی دانشگاهها در اقتصاد دانش‌بنیان به توانش پاسخگویی آنها به تقاضاهای در حال تغییر ذی‌نفعان درون و برون‌سازمانی و در نتیجه، تولید دانش و فناوری و تجاری‌سازی آنها با هدف ارتقای بهروزی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و معنوی جامعه بشری در سطح محلی، ملی و بین‌المللی است. به علت اینکه عواطف مبین‌الگوهای اجتماعی- فرهنگی تجربه و رفتارند که در پاسخ به اقدامات اصلاحی/ بازآفرینی‌پویای دانشگاه با تأکید بر تفکر راهبردی و تبیین چشم‌اندازی روشن برای دانشگاه کارآفرین، از سوی منابع انسانی آشکار می‌شوند، لذا تیم مدیریت ارشد به اتفاق سایر سطوح مدیریت بایستی عواطف سازمانی را در سبک رهبری دانشگاه نهادینه کرده، با برجسته‌سازی تعهد جمعی/ وحدت رهبری در گستره دانشگاه به وسیله ایجاد وابستگی متقابل، کار با همدیگر، تغییرات در تیم مدیریت ارشد، سبک رهبری و قابلیت‌های مدیران اجرایی ارشد، الگوهای عاطفی حامی و پشتیبان ارزشهای کارآفرینی نوجویی، استقلال، ریسک‌پذیری، فعالانه عمل کردن و رقابت‌جویی تهاجمی را در میان همه اجزای دانشگاه تشویق و ترویج کنند و با ارتقای سطح حساسیت راهبردی از طریق فرایند استراتژی باز، افزایش هوشیاری راهبردی، گفتگوی درونی با کیفیت بالا؛ و بهبود قابلیت سیالی منابع سازمان با تحرک‌بخشی بیشتر منابع فیزیکی و ادراکی، دسترسی بیشتر به منابع و ایجاد ساختارهای مدولار؛ همه اجزای دانشگاه را در جهت تولید دانش و فناوری مورد نیاز ذی‌نفعان برونی و درونی و تجاری‌سازی دانش و فناوری تولیدشده هدایت کند.

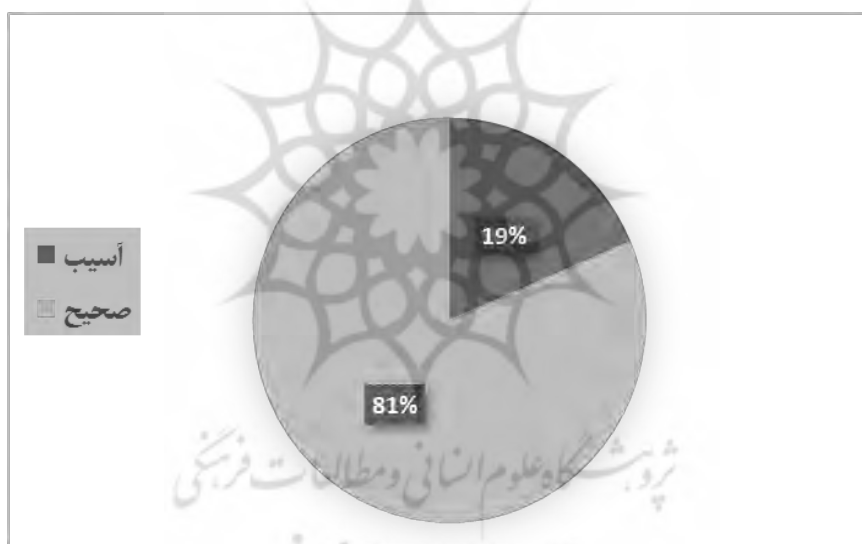
- هدف: هدف از انجام این پژوهش، تبیین نقش آگاهی در رابطه رهبر و پیرو در پرتو قرآن و عترت بود. روش: تحقیق حاضر از لحاظ نوع، تحقیق کیفی به صورت تحلیل محتواست و با استفاده از روش تحقیق موضوعی قرآن کریم درباره واژه «آگاهی» بررسی و تبیین شده است. روایی و پایایی مفاهیم استخراج‌شده به تأیید متخصصان این حوزه رسید. یافته‌ها و نتیجه‌گیری: یافته‌های مستخرج از جامعه بررسی (ساحت مقدس قرآن کریم و ترجمه آیات متن از مجموعه کتب تفسیر المیزان)، به تقسیم مقوله آگاهی در پنج عنوان جایگاه و ارزش آگاهی، عوامل و زمینه‌های آگاهی، موانع آگاهی، بازتاب آگاهی در عملکرد رهبران و بازتاب آگاهی در عملکرد پیروان منجر شد.

(و) واژگان کلیدی

واژگان کلیدی، کلمه‌های مهم از یک عنوان یا از یک متن پژوهش‌اند که به عنوان اولین کلمه یک شناسه، در یک نمایه یا فهرست به کار برده می‌شود. واژگان کلیدی همان‌طور که از نامش پیداست، واژه‌های پرکاربردی‌اند که ما را به محتوای تحقیق هدایت می‌کنند. واژگان کلیدی، جمله نمی‌توانند باشد؛ اما شبه‌جمله مثل موصوف و صفت، مضاف و مضاف‌الیه می‌توانند باشد. اصطلاحات این بخش باید دقیقاً از متن چکیده استخراج شده باشند و به مفاهیم موضوعی اصلی اشاره کنند. تعداد واژگان کلیدی یا عبارات کلیدی بهتر است بین پنج تا هفت اصطلاح باشد. داده‌های جدول ۱۳ حاکی از آن است که ۸۱.۳۸ درصد از واژگان کلیدی با اصول انتخاب کلیدواژه مطابقت دارد و فقط ۱۸.۶۱ درصد آنها مطابقت ندارد.

جدول ۱۰: وضعیت واژگان کلیدی

واژگان کلیدی	آسیب	صحیح	تعداد کل
تعداد	۷۰	۳۰۶	۳۷۶
درصد	۱۸.۶۱	۸۱.۳۸	۱۰۰

نمودار ۷: وضعیت واژگان کلیدی

ز) نتیجه‌گیری و پیشنهادها

از آنچه تاکنون در این پژوهش در خصوص آسیب‌شناسی مقالات دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی، اعم از انتخاب موضوع و عنوان، نویسندگان، چکیده و کلیدواژه‌ها گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت که صرف نظر از تعداد قابل توجه مقالات علمی-پژوهشی در این زمینه، ضوابط و معیارهای لازم در انتخاب موضوع و تنظیم عنوان تحقیق، چکیده‌نگاری و انتخاب واژگان کلیدی، در برخی از مقالات منتشر شده در فصلنامه رعایت نشده‌اند. در واقع؛ برخی از مقالات در این حوزه، دارای کاستی و نقص‌اند. در بخش آسیب‌شناسی عناوین، از بین ۸۶ عنوان مقاله منتشر شده بین سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، ۴.۶۵ درصد مقالات دارای تشابه عنوانی، ۸.۱۳ درصد

مقالات دارای آسیب طولانی بودن عنوان، ۴.۶۵ درصد دارای نامفهومی عنوان بودند و ۱.۱ درصد مقالات نیز با سیاستها و اهداف نشریه همخوانی نداشتند. در بخش چکیده، ۱۲.۷۹ درصد در بیان هدف، ۱.۱۶ درصد در بیان روش، ۹.۳۰ درصد در بیان یافته‌ها، ۱۰.۴۶ درصد در بیان نتیجه‌گیری و ۹.۳۰ درصد نیز در تعداد کلمات، نقص داشته‌اند. همچنین از ۳۷۶ کلیدواژه، ۷۰ مورد (۱۸.۶۱ درصد) دارای آسیب‌اند. با این وجود و صرف نظر از آسیبها و ضعفهایی که بدان اشاره شد، مقالات بررسی شده توانسته‌اند انتظارات نشریه را برآورده سازند؛ به طوری که ۹۸.۸۹ درصد مقالات با سیاستهای و اهداف کلان نشریه همخوانی دارند.

پیشنهاد می‌شود تا هیئت تحریریه و داوران محترم فصلنامه مذکور، در استانداردسازی مقالات و انتخاب آنها برای چاپ، دقت بیشتری داشته باشند تا از چاپ موضوعات کمتر مرتبط با اهداف نشریه جلوگیری به عمل آید و می‌بایست سیاستگذاری مشخص علمی، آموزشی برای هدایت موضوعات به سمت خلأها و نیازهای پژوهشی صورت گیرد. همچنین تبیین بخشی به عنوان راهنمای نویسندگان برای همسان‌سازی صوری و محتوای مقالات لازم به نظر می‌رسد.

جدول ۱۱: مهم‌ترین آسیبهای مقالات

مهم‌ترین آسیبها	تشابه عنوان	طولانی بودن عنوان	نامفهومی عنوان	عدم همخوانی	دارای همخوانی	الگوی همکاری استادان	چکیده (هدف پژوهش)	واژگان کلیدی
تعداد	۴	۷	۴	۱	۸۵	۳۱	۱۱	۷۰
درصد	۴.۶۵	۸.۱۳	۴.۶۵	۱.۱	۹۸.۸۹	۳۶.۰۴	۱۲.۷۹	۱۸.۶۱

منابع

- اسلامی اردکانی، سید حسن (۱۳۹۲). «فرهنگی یا آماس؛ تحلیل ساختار مقالات (نا)علمی- پژوهشی در علوم انسانی». *روش‌شناسی علوم انسانی*، دوره نوزدهم، ش ۷۵-۷۴: ۹۱-۱۱۸.
- ایمان‌پور محمدتقی و محمدرضا ناظری (۱۳۹۵). «آسیب‌شناسی عنوان‌گزینی در پژوهش‌های دانشگاهی؛ مطالعه موردی پایان‌نامه‌های رشته تاریخ». *تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری*، دوره جدید، ش ۱۷ (پیاپی ۱۰۲).
- بازرگان، عباس (۱۳۹۵). *مقدمه بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته، رویکردهای متداول در علوم رفتاری*. تهران: دیدار، چ ششم.
- حسینی، محمدحسین (۱۳۸۹). «درآمدی به روش‌شناسی تلفیقی در پژوهش‌های میان‌رشته‌ای علوم اجتماعی». *مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، دوره دوم، ش ۴: ۱۵۳-۱۳۷.
- حکیم‌زاده، فرزاد و جمال عبدالملکی (۱۳۹۰). *پروپوزال نویسی در مطالعات کیفی و ترکیبی*. تهران: جامعه‌شناسان.
- راز، عبدالله و احمد رضی (۱۳۹۳). «بررسی و نقد مقالات علمی- پژوهشی مرتبط با ادبیات در دهه ۱۳۸۰ شمسی». *پژوهش زبان و ادبیات فارسی*، ش ۳۲.
- رحمانی‌زاده دهکردی، حمیدرضا و شهین‌دخت پاکزاد (۱۳۹۴). «آسیب‌شناسی مقالات پژوهشی؛ بررسی موردی: مقالات علوم سیاسی». *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، دوره نهم، ش ۳۰.
- رضی، احمد و عبدالغفار رحیمی (۱۳۸۷). «بررسی و ارزیابی مجله دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد». *رخسار صبح* (۴۲۹-۴۴۰). به کوشش ابراهیم خدایار. تهران: مرکز تحقیقات زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس.
- سهرابی، بابک؛ امیر اعظمی و حمیدرضا یزدانی (۱۳۹۰). «آسیب‌شناسی پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه مدیریت اسلامی با رویکرد فرا ترکیب». *چشم‌انداز مدیریت دولتی سال*، دوره دوم، ش ۶: ۲۴-۹.
- عسکری، صادق (۱۳۸۹). «نقدی بر انتخاب موضوع و عنوان مقاله در مجلات علمی- پژوهشی زبان و ادبیات عربی». *زبان و ادبیات عربی*، ش ۲.
- کرسول، جان دبلیو (۱۳۹۵). *طرح پژوهش رویکردهای کمی، کیفی، ترکیبی*. ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای توس. تهران: جهاد دانشگاهی واحد علامه طباطبایی، چ سوم.
- کرسول، جان و ویکی پلانو کلارک (۱۳۹۴). *روش‌های پژوهش ترکیبی*. ترجمه علیرضا کیامنش و جاوید سرایی. تهران: آبیژ، چ دوم.
- محمدپور، احمد (۱۳۸۹). «طرح‌های تحقیق با روش‌های ترکیبی: اصول پارادایمی و روش‌های فنی». *مطالعات اجتماعی ایران*، سال چهارم، ش ۲ (پیاپی ۱۰).
- محمدپور، احمد؛ رسول صادقی و مهدی رضایی (۱۳۸۹). «روش‌های تحقیق ترکیبی به عنوان سومین جنبش روش‌شناختی: مبانی نظری و اصول عملی». *جامعه‌شناسی کاربردی*، سال بیست و یکم، ش ۲ (پیاپی ۳۸): ۷۷-۱۰۰.
- محمدی، رضا و محمدجواد هراتی (۱۳۹۸). «آسیب‌شناسی موضوعات فصلنامه‌های مرتبط با انقلاب اسلامی ایران». *پژوهشنامه انقلاب اسلامی*، دوره نهم، ش ۳۳: ۲۱۷-۱۹۹.

- مقصودی، مجتبی (۱۳۸۵). «بررسی توصیفی عناوین پایان‌نامه‌های رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل». پژوهشنامه علوم سیاسی، دوره دوم، ش ۱ (پیاپی ۵).
- ملایی توانی، علیرضا (۱۳۹۲). **درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ**. تهران: نی، چ هفتم.
- دوفصلنامه مدیریت در دانشگاه اسلامی؛ <http://miu.nahad.ir>
- فصلنامه پژوهش‌های مدیریت راهبردی؛ <http://smr.journals.iau.ir/journal/authors.note>
- فصلنامه پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی؛ <https://hrmj.ihu.ac.ir/journal/authors.note>
- فصلنامه علمی پژوهشی بهبود مدیریت؛ http://www.behboodmodiriat.ir/page_19.html
- فصلنامه علوم مدیریت ایران؛ <http://journal.iams.ir/journal/authors.note>
- فصلنامه مدیریت بر آموزش سازمانها؛ <http://journalieaa.ir> و https://mri.modares.ac.ir/#jrn_desc
- نشریه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)؛ <https://jmsd.atu.ac.ir/journal/authors.note>

ترجمه منابع فارسی

- Askari, Sadegh (2010). "A critique on the selection of the topic and title of the article in scientific-research magazines of Arabic language and literature". *Arabic language and literature*, No. 2.
- Bazargan, Abbas (2016). **Introduction to qualitative and mixed research methods, common approaches in behavioral sciences**. Didar Publishing House, 6th edition.
- Creswell, John W. (2016). **Quantitative, Qualitative, Mixed Approaches Research Plan**. Translated by Alireza Kiamanesh & Maryam Danai Tos. Academic Jihad of Allameh Tabataba'i Branch, third edition.
- Creswell, John & Vicky Plano Clark (2015). **Mixed research methods**. Translated by Alireza Kiamanesh & Javaid Saraei. Aizh Publishing House, second edition.
- Hakimzadeh, Farzad & Jamal Abdulmaleki (2011). **Proposal writing in qualitative and mixed studies**. Tehran: Sociologists Publications.
- Hasani, Mohammad Hossein (2010). "An Introduction to Integrated Methodology in Interdisciplinary Researches of Social Sciences". *Quarterly Journal of Interdisciplinary Studies in Humanities*, Fourth Issue, Vol. 2: 137-153.
- Imanpour, Mohammad Taghi & Mohammad Reza Nazeri (2016). "Pathology of "title selection" in university researches: a case study of dissertations in the field of history". *Historiography and historiography*, No 17 (102 Consecutive).
- Islami Ardakani, Seyyed Hasan (2013) "Farbehi or Amas; Analysis of the structure of (un)scientific-research articles in humanities". period 19, No. 74-75: 91-118.
- Maqsoodi, Mojtabi (2016). "Descriptive review of theses titles in political science and international relations". *Political Science Research Journal*, second period of March, No. 1 (Consecutive 5).
- Mohammadi, Reza & Mohammad Javad Herati (2019). "Pathology of topics of quarterly magazines related to the Islamic Revolution of Iran". *Islamic ... Research Journal*, Vol. 9, No 33: 199-217.
- Mohammadpour, Ahmad (2010). "Research designs with mixed methods: paradigmatic principles and technical methods". *Iran Social Studies*, 4th summer year, No. 2 (10 consecutive).
- Mohammadpour, Ahmad; Rasool Sadeghi & Mehdi Rezaei (2010). "Mixed research methods as the third methodological movement: theoretical foundations and practical principles". *Applied Sociology*, 21st year (serial number 38), second summer issue: 77-100.

- Molai Tovani, Alireza (2013). **An introduction to the research method in history**. Tehran: Ney publication, 7th edition.
- Rahmanizadeh Dehkordi, Hamidreza & Shahin Dokht Pakzad (2015). **“Pathology research articles, case study; Political science articles”**. *Research in educational systems*, autumn 9, No. 30.
- Raz, Abdullah & Ahmad Razi (2014). **“Review and critique of scientific-research articles related to literature in the 1380s”**. *Persian language and literature research*, No. 32.
- Razi, Ahmed & Abdul Ghaffar Rahimi (2008). **“Review and evaluation of the journal of Ferdowsi University of Mashhad Literature Faculty”**. *Rukhsar Sobh* (429-440). by Ebrahim Khodiar. Tehran: Persian Language and Literature Research Center, Tarbiat Modares University.
- Sohrabi Babak; Amir Azami & Hamidreza Yazdani (2011). **“Pathology of the researches conducted in the field of Islamic management with trans-combination approach”**. Vol. 2, No. 6: 9-24.
- <https://hrmj.ihu.ac.ir/journal/authors.note>
- <https://jmsd.atu.ac.ir/journal/authors.note>
- <http://journal.iams.ir/journal/authors.note>
- <http://journalieaa.ir>
- <http://miu.nahad.ir/>
- https://mri.modares.ac.ir/#jrn_desc
- <http://smr.journals.iau.ir/journal/authors.note>
- http://www.behboodmodiriat.ir/page_19.html

